

Naziv predmeta	Geodetski referentni sistemi
Semestar / godina	5/3
ECTS krediti	Predavanja: 2.5 Vježbe: 2.5 Projekat: 2.5 Ukupno: 7.5 Status: obavezan
Nastavnik	Vanredni prof. dr. Medžida Mulić
Sati u semestru	Predavanja: 45 Vježbe: 45 Projekat: 45 Individualni rad studenta: 45 Ukupno: 190
Ishodi učenja	Cilj predmeta je razvijanje osnovnih znanja o vezi između svemirskih (inercijalnih) i terestričkih (uz Zemlju vezanih) koordinatnih sistemaa odnosno njihovih realizacija – okvira, kako bi se stekle vještine za osiguravanje međusobnog povezivanja rezultata modernog GNSS satelitskog premjera s klasičnim terestričkim mjerenjima uz pomoć različitih transformacija datuma. Poslije položenog ispita student će: • Razumjeti teoretske i praktične osnove na kojima se zasnivaju tradicionalni i moderni Geodetski referentni sistemi (GRS). • Razlikovati potpuno geometrijski definirane GRS od onih GRS na koje utječe Zemljino polje teže. • Imati uvid u geodinamičke faktore čiji utjecaji definiraju i održavaju GRS. • Biti upoznat s postojećim državnim i međunarodnim referentnim okvirima. • Razumjeti i pravilno primijeniti algoirtime konverzije između različitih GRS.
Silabus (Lista lekcija)	1. Uvod. Definicija i historijski razvoj geodezije. Oblik i dimenzije Zemlje. Kretanja planete Zemlje. 2. Osnove: Fizička površina Zemlje; Struktura tijela Zemlje; Sistem dinamička Zemlja; Tektonske ploče. 3. Geocentrične pravougke koordinate. Sferne i elipsoidne koordinate. Konverzija između koordinata. 4. Rotacijski elipsoid i njegova geometrija. 5. Geodetski referentni sistem, okvir i geodetski datum-definicije. 6. Helmertovi transformacijski parametri. 7. Internationalni terestrički sistemi and okviri. Transformacije. 8. Evropski terestrički sistem i okvir. Transformacije. 9. Prirodne koordinate. Astronomski koordinatni sistem. 10. Osnove o otklonu vertikalala. 11. Naslijeđeni (stari) balkanski geodetic (horizontalni) datum vs Globalni geodetski referentni sistemi. 12. Vertikalni datum. Balkanski (stari) vertikalni datum. Evropski vertikalni referentni sistem. 13. Gravimetrijski referentni sistemi - osnove. 14. Nebeski referentni sisitemi - osnove. 15. Sistemi vremena - osnove.
Preduslovi	Položeni ispiti: Matematike, Fizika.
Preporučena literatura	1. Mulić, M., 2017. Geodetski referentni sistemi- (neobjavljeno) Univerzitet u Sarajevu Sarajevo.

	2. Jekeli, C., 2012: Geometric Reference Systems in Geodesy. Ohio State University, 209 pages. 3. Muminagić, A. 1981: Viša geodezija I. Građevinski fakultet Sarajevo, Sarajevo. <i>Dodatna literatura:</i> 4. Vaníček, P., E.J. Krakiwsky, 1982. Geodesy: The Concepts. North-Holland, Amsterdam, 691 pages.												
Provjera znanja	Projekat (2.5 boda): 30% Ispit: (5 bodova): 2 pismena testa tokom semestra (20%), kvizovi tokom semestra (10%), finalni pismeni ispit o teorijsko-praktičnim problemima na kraju semestra, (30%), usmeni ispit (kad/ako položi pismeni 10%). Ocjenjivanje po skali: od 6 do 10 u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju												
Ocjenjivanje	<table> <tr> <td>10 (A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9 (B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8 (C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7 (D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6 (E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5 (F,FX) nedovoljan</td> <td>manje od 55</td> </tr> </table>	10 (A) izvrstan	95 - 100	9 (B) odličan	85 - 94	8 (C) vrlo dobar	75 - 84	7 (D) dobar	65 - 74	6 (E) dovoljan	55 - 64	5 (F,FX) nedovoljan	manje od 55
10 (A) izvrstan	95 - 100												
9 (B) odličan	85 - 94												
8 (C) vrlo dobar	75 - 84												
7 (D) dobar	65 - 74												
6 (E) dovoljan	55 - 64												
5 (F,FX) nedovoljan	manje od 55												

Sedmica	Predavanja	Vježbe
1	Uvod. Definicija i historijski razvoj geodezije. Oblik i dimenzije Zemlje. Kretanja planete Zemlje.	Osnovne mjerne jedinice. Osnove trigonometrije u ravni. Osnove sferne trigonometrije. Osnove matičnog računa.
2	Osnove: Fizička površina Zemlje; Struktura tijela Zemlje; Sistem dinamička Zemlja; Tektonske ploče.	Izvođenje matrica rotacije između koordinatnih sistema. Pojam kvaterniona-računski primjer.
3	Geocentrične pravouglo koordinata. Sferne i elipsoidne koordinata. Konverzija između koordinata.	Geocentrične pravouglo koordinata. Sferne i elipsoidne koordinata. Konverzija između koordinata –Računski primjeri Transformacija između globalnog i lokalnog elipsoidnog sistema.
4	Rotacijski elipsoid i njegova geometrija.	Izvođenje formula za računanje parametara elipsoida. Računanje geometrijskih i numeričkih parametara elipsoida.
5	Geodetski referentni sistem, okvir i geodetski datum-definicije.	Izvođenje formula za računanje parametara elipsoida. Računanje geometrijskih i numeričkih parametara elipsoida.
6	Helmertovi transformacijski parametri.	Helmertova 2D transformacija koordinata. Računanje parametara transformacije i transformacija koordinata iz jednog u drugi koordinatni sistem. Računski primjeri transformacija sa i bez težina.
7	Internationalni terestrički sistemi and okviri. Transformacije.	Helmertova 3D transformacija bez određivanja transformacionih parametara-računski primjer ITRS u ETRS.
8	Evropski terestrički sistem i okvir. Transformacije.	1. Test
9	Prirodne koordinata. Astronomski koordinatni sistem.	Transformacija između globalnog (geocentričkog) i lokalnog astronomskog sistema. Računski primjeri.
10	Osnove o otklonu vertikala.	Transformacija koordinata iz lokalnog astronomskog u lokalni geodetski sistem i obratno.
11	Naslijeđeni (stari) balkanski geodetic (horizontalni) datum vs Globalni geodetski referentni sistemi.	Helmertova 3D transformacija između DKSBiH i ETRS.
12	Vertikalni datum. Balkanski (stari) vertikalni datum. Evropski vertikalni referentni sistem.	Jednodimenzionalna transformacija koordinata. Jednostavni i prošireni model. Računanje parametara transformacije.
13	Gravimetrijski referentni sistemi - osnove.	Osnovne fizikalne veličine-računski primjeri.
14	Nebeski referentni sisitemi - osnove.	Nebeski koordinatni sistemi. Transformacije koordinata između nebeskih koordinatnih sistema.
15	Sistemi vremena - osnove.	2. Test Skale vremena